

SPORTIVE

Elit Seviye Muay Thai Sporunda Antrenör-Sporcu İlişkisinin İncelenmesi

Özden TAŞĞIN¹ Mustafa ÇABITÇI² Nurettin KONAR³

¹ Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi/Eğitim Fakültesi/Beden Eğitimi ve Spor Bölümü

² Anamur Gençlik ve Spor İlçe Müdürlüğü

³ Bandırma Onyedli Eylül Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi

Orijinal Araştırma

Öz

Bireylerin, insanlarla ve çevresiyle etkileşim içinde olmasında kendini ifade edebilmesi ve toplumla uyumlu hareket etmesi açısından iletişim önemli bir yere sahiptir. İletişim, insanların yaşamında büyük bir yere sahiptir ve bireylerin spor yaşamlarından da önemli bir yere sahiptir. Spor ortamında, antrenör ve sporcu arasında kurulan iletişim düzeyi sporcunun psikolojik, fiziksel ve sosyal gelişiminde önemli rol oynamaktadır. Yapılan çalışmalara göre antrenör-sporcu ilişkisi spor ortamında performansa da etki etmektedir. Bu çalışmanın amacı Muay Thai sporunda elit seviye antrenör-sporcu ilişkisini belirlemektir. Çalışmaya 160 erkek ve 92 kadın, toplam 252 sporcu ve 41 erkek ve iki kadın, toplam 43 antrenör katılmıştır. Katılımcıların yaş aralıkları sporcular için 16-30 ($\bar{X}$ =19.42 Ss=8.91) ve antrenörler için 38-61 ($\bar{X}$ =46.75, Ss=18.37) olarak belirlenmiştir. Çalışmada veri toplama aracı olarak Antrenör-Sporcu İlişkisi Envanteri kullanılmıştır. Envanter Jowett ve Ntoumanis (2004) tarafından geliştirilmiş, Altıntaş ve arkadaşları (2012) tarafından Türk kültürüne uyarlanmıştır. Envanter 11 madde ve yakınlık, bağlılık ve tamamlayıcılık olmak üzere 3 alt boyuttan oluşmaktadır. Verilerin analizinde SPSS 25.0 paket programı kullanılmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistik ve bağımsız değişkenin bağımlı değişkenler üzerine etkisini belirlemek için ANOVA testi tercih edilmiştir. Bulgulara göre Muay Thai sporcularının ve antrenörlerinin Muay Thai antrenman ortamında ilişkilerinin yüksek olduğu belirlenmiştir. Cinsiyet değişkenine göre ise antrenör-sporcu ilişkisi alt boyutlarında anlamlı farklılık belirlenmemiştir. Bu çalışma sonucunda Muay Thai sporcularının antrenörlerine karşı güven ve saygısının yüksek düzeyde olduğu belirlenmiştir. Sporcuların antrenörlerinden herhangi bir karşılık beklemeden yüksek düzeyde antrenörlerine bağlı oldukları görülmüştür. Muay Thai sporcularının sorumluluk alma ve antrenörlere arkadaşça yaklaşma düzeylerinin yüksek olduğu belirlenmiştir. Antrenörlerin sporcularına karşı güven ve saygısının sporcu bulgularında olduğu gibi yüksek düzeyde olduğu görülmüştür. Antrenörlerin sporcularından herhangi bir karşılık beklemeden yüksek düzeyde bağ kurdukları belirlenmiştir. Antrenörlerin sorumluluk alma ve sporcularına arkadaşça yaklaşma düzeylerinin de yüksek olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Muay Thai, Antrenör-Sporcu İlişkisi, İletişim

1

¹ SorumluYazar: Mustafa ÇABIRÇI, cabiticimustafa@gmail.com

The Examination of Coach-Athlete Relationship on Elit Level Muay Thai Sport

Abstract

Communication has an important place for individuals to be able to express themselves in interaction with people and their environment and to act in harmony with the society. Communication is also significant for people's daily and sportive lives. The level of communication established between the coach and the athlete plays an important role on athletes' the psychological, physical and social development in sport contexts. According to studies, coach-athlete relationship in sport contexts also affects the performance. The aim of this study was to examine coach-athlete relationship on elite level Muay Thai sport. There were 160 male and 92 female, totally 252 athletes, and 41 male and two female coaches voluntarily accepted to attend this study. Participants' age ranges were from 16 to 30 ($\bar{X}$ =19.42 S_s =8.91) years. Data were collected with "Coach-athlete relationship scale" developed by Jowett and Ntoumanis (2004), and transferred to Turkish culture by Altıntaş et al. (2012). Scale has 11 items and three sub-domains including closeness, commitment and complimentary. SPSS 25.0 package program was used for statistical calculation. Data were analysed with descriptive statistics and ANOVA which investigates the effect of independent variable on dependent variables. Descriptive statistics and ANOVA analyze were used for statistical calculations. Results showed that Muay Thai athletes' and coaches' coach-athlete relationship level was determined as quite high. There was no statistical difference on coach-athlete relationship in terms of gender variable. Results also indicated that Muay Thai athletes had high level of confidence and respect against their coaches. It was observed that the athletes were highly committed to their coaches without expecting any reward from their coaches. It was determined that Muay Thai athletes had high level of taking responsibility and friendly approach to their coaches. On the other hand, it was observed that the trust and respect of the coaches towards their athletes were very high which was similar in the athletes' findings. It was concluded that the coaches established a high level of connection without expecting any reward from their athletes. It was determined that coaches had high level of taking responsibility and friendly approach to the athletes

Key Words: Muay Thai, Coach-Athlete, Communication

Giriş

Bir veya daha fazla kişinin bilgi üretebilmesi, bilgileri aktarabilmesi ve anlamlandırabilme amaçlarıyla yürütülen sürece iletişim adı verilmektedir (Dökmen, 2006). Bireylerin, insanlarla ve çevresiyle etkileşim içinde olmasında kendini ifade edebilmesi ve toplumla uyumlu hareket etmesi iletişim önemli bir yere sahiptir (Mutlu, 2004). İletişim, insanların yaşamında büyük bir yere sahiptir ve bireylerin spor yaşamlarından da önemli bir yere sahiptir.

Spor ortamında, antrenör ve sporcu arasında kurulan iletişim düzeyi sporcunun psikolojik, fiziksel ve sosyal gelişiminde önemli rol oynamaktadır (Jowett ve Cockerill, 2002). Antrenör ve sporcu arasında pozitif ve iyi ilişkilerin kurulması sporcunun antrenman disiplini, spordan alacağı haz ve başarıların artmasında önemli olduğu ifade edilmektedir. Olumlu ve pozitif iletişim süreçlerinin olduğu spor ortamında, antrenör ve sporcu ilişkisi sporcunun motivasyonunu ve beceri gelişimini istendik düzeye getirmede de destek olmaktadır (Altıntaş, Çetinalp ve Aşçı, 2012).

Yapılan çalışmalara göre antrenör-sporcu ilişkisi spor ortamında performansa da etki etmektedir. Antrenör- sporcu ilişkisinin performans ile ilgili ilişki farklı modeller ile açıklanmaktadır (Conroy ve Coatsworth, 2004; Jowett ve Ntoumanis, 2004; Mageau ve Vallerand, 2003). Bu doğrultuda öncül çalışmalardan biri Jowet ve Ntoumanis (2004) tarafından gerçekleştirilmiştir. Çalışmada antrenör ve sporcu ilişkisi üç farklı alt boyutta değerlendirmiştir. Bu alt boyutlar duygu, düşünce ve davranışlarla ilişkili olarak yakınlık, bağlılık ve tamamlayıcılıktır. Yakınlık alt boyutu,

antrenör ve sporcu arasındaki etkili bağ, yüksek güven ve değer kavramları olarak ifade edilmektedir. Bağlılık alt boyutunda ise karşılıksız bağlılık ve antrenör-sporcu ilişkisine duyulan pozitif niyette bulunulması olarak belirtilmektedir. Tamamlayıcılık alt boyutu antrenör ve sporcu ile birlikte kazanma isteği, sorumluluk ve arkadaşça yaklaşmak olarak ifade etmektedir (Altıntaş ve ark., 2012). Bu alt boyutların kaliteli ve pozitif olması antrenör ve sporcu arasındaki ilişkisinin kalitesini etkilemektedir (Adie ve Jowett, 2010; Jowett ve Meek, 2000; Jowett ve Ntoumanis, 2004).

Yakın zamanda antrenör- sporcu ilişkisini bireysel ve takım sporlarında inceleyen çalışmalar alan yazında yer almaktadır (Selağzı ve Çepikkurt, 2015 Ramazanoğlu, 2018 Tolukan ve Akyel, 2019; Güllü, 2018; Özşaker, Sarı ve Omrak, 2016, Keskin, ve Ark., 2018; Savcı & Abakay, 2017). Özşaker ve arkadaşları (2016) farklı bireysel ve takım sporlarında yer alan 491 sporcu üzerine gerçekleştirdikleri çalışmada katılımcıların antrenörleri ile ilişkileri yüksek düzeyde bulunmuştur. Diğer bir çalışmada Güllü (2018), üniversite öğrencisi 227 sporcuyu incelemiştir. Çalışmada katılımcıların antrenörleri ile olan ilişki düzeyinin yüksek olduğu belirlenmiştir.

Muay Thai, diğer adıyla Thai boks, Tayland'da geliştirilmiş bir uzak doğu sporudur ve 8 uzuv sporu olarak da bilinir (Vaseenon ve ark., 2015). Sporcular tekme, yumruk, diz, dirsek ve boğuşma gibi teknikler kullanabilirler (Gartland ve ark., 2001). Bir Muay Thai müsabakası 3 dakikalık 5 round ile gerçekleştirilmektedir. Diğer uzak doğu sporlarında olduğu gibi sporcular kilolarına göre müsabakalarda yer almaktadır. Tayland kökenli olsa da tüm dünyada aktif olarak yapılan Muay Thai sporunda antrenör-sporcu ilişkisini belirlemek önemli gözükmektedir. Alan yazın incelendiğinde uzak doğu sporlarında antrenör-sporcu ilişkisini inceleyen çalışma sayısı yeterli değildir. Bu çalışmanın amacı Muay Thai sporunda elit seviye antrenör-sporcu ilişkisini belirlemektir.

Gereç ve Yöntem

Çalışma Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi etik kurulu (02-2022/32) tarafından onaylanmıştır.

Araştırma Modeli

Bu araştırma, Muay Thai sporunda antrenör-sporcu ilişkisini incelemek amacıyla betimsel tarama yöntemi kullanılmıştır. Aypay (2015)'a göre bu yöntem geçmişte yaşanan veya günümüzde devam eden düşünceleri, tutumları, hisleri ve durumları nesnel bir biçimde betimlemeyi amaçlar.

Araştırma Grubu

Çalışmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden 252 sporcu (1 erkek ve) ve 43 antrenör katılmıştır. Katılımcıların yaş aralıkları sporcular için 16-30 ($\bar{X}$ =19.42 Ss=8.91) ve antrenörler için 38-61 ($\bar{X}$ =46.75, Ss=18.37) olarak belirlenmiştir.

Veri Toplama Araçları

Çalışmada veri toplama aracı olarak Antrenör-Sporcu İlişkisi Envanteri kullanılmıştır. Envanter Jowett ve Ntoumanis (2004) tarafından geliştirilmiş, Altıntaş ve arkadaşları (2012) tarafından Türk kültürüne uyarlanmıştır. Antrenör-Sporcu İlişkisi Envanteri Sporcu Formu ve Antrenör Formu olmak üzere 2 farklı şekilde kullanılabilir. Envanterin orijinal formunda 11 soru yer almaktadır ve Türkçe uyarlama çalışmasında da çalışma 11 sorudan oluşmuştur. Katılımcılar her bir soruya 7'li likert tipi (Kesinlikle katılıyorum ile Kesinlikle katılmıyorum) ile cevap verebilmektedir. Envanter 3

alt boyuttan oluşmaktadır. Bu alt boyutlar: a) Yakınlık alt boyutu 4 madde, b) Bağlılık alt boyutu 3 madde, ve c) Tamamlayıcılık alt boyutunda ise 4 madde bulunmaktadır.

Verilerin Analizi

Verilerin analizinde SPSS 25.0 paket programı kullanılmıştır. Bağımsız değişkenin bağımlı değişkenler üzerine etkisini belirlemek için ANOVA testi tercih edilmiştir. Analiz çalışması öncesinde ANOVA testi varsayımları kontrol edilmiştir. Bu varsayımların ilki normallik testidir ve basıklık ve çarpıklık değerleri incelenmiştir. Tabachnick ve Fidell, (2013)'e göre basıklık ve çarpıklık değerlerinin -1.5 ve +1.5 aralığında olması gerekmektedir. Elde edilen bulgulara göre veri setinin normal dağılım gösterdiği belirlenmiştir. ANOVA testinin diğer varsayımı homojenliktir. Grupların homojen bir dağılım gösterdiklerini belirlemek için Levene's testi kullanılmıştır. Levene's testi bulgularının istatistiksel olarak anlamlı olmaması ($p>.05$) gerekmektedir. Çalışma bulguları incelendiğinde ise grupların homojen bir dağılım gösterdikleri tespit edilmiştir. Varsayımlara göre çalışmamızda elde edilen veri setinin ANOVA analizi için uygun olduğunu göstermektedir.

Bulgular

Muay Thai spor ortamındaki antrenör-sporcu ilişkisi bulguları antrenör ve sporcu olmak üzere iki bölümde incelenmiştir.

Sporcu Bulguları

Tablo 1. Katılımcıların Cinsiyet Değişkeni Tanımlayıcı İstatistik Tablosu

	<i>N</i>	%
Erkek	160	63.5
Kadın	92	36.5
Toplam	252	100.0

Tablo 1'e göre katılımcıların % 63.5'i ($N=160$) erkek, % 36.5'i ($N=92$) kadın sporculardan oluşmaktadır.

Tablo 2. Katılımcıların Antrenör-Sporcu İlişkisi Alt Boyutlar Tablosu

	<i>N</i>	$\bar{X}$	<i>Ss</i>
Yakınlık	252	6.69	1.00
Bağlılık	252	6.34	1.14
Tamamlayıcılık	252	6.39	1.06

Tablo 2 incelendiğinde Muay Thai sporcularının antrenör-sporcu ilişkisi alt boyutları olan yakınlık ($\bar{X}=6.69$, $Ss=1.00$), bağlılık ($\bar{X}=6.34$, $Ss=1.14$) ve tamamlayıcılık ($\bar{X}=6.39$, $Ss=1.06$) düzeylerinin oldukça yüksek olduğu belirlenmiştir. Bulgular Muay Thai sporcularının antrenörlerini kendine yakın, antrenörlerine bağlı ve antrenörleriyle birbirlerini tamamladıklarını göstermektedir.

Tablo 3. Katılımcıların Antrenör-Sporcu İlişkisi ANOVA Tablosu

		<i>df</i>	$\bar{X}^2$	<i>F</i>	<i>p</i>
Yakınlık	Gruplar Arası	1	1.21	1.21	.27
	Grup İçi	250	1.00		
	Toplam	251			
Bağlılık	Gruplar Arası	1	.15	.11	.74
	Grup İçi	250	1.30		
	Toplam	251			
Tamamlayıcılık	Gruplar Arası	1	.07	.06	.81
	Grup İçi	250	1.13		
	Toplam	251			

Tablo 3 incelendiğinde cinsiyet değişkenine göre antrenör-sporcu ilişkisi yakınlık ($F(1)=1.21$, $p>.05$), bağlılık ($F(1)=.11$, $p>.05$) ve tamamlayıcılık ($F(1)=.06$, $p>.05$) alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı fark belirlenmemiştir ($p>.05$).

Antrenör Bulguları

Tablo 4. Katılımcıların Antrenör-Sporcu İlişkisi Alt Boyutlar Tablosu

	<i>N</i>	$\bar{X}$	<i>Ss</i>
Yakınlık	43	6.26	1.56
Bağlılık	43	5.95	1.58
Tamamlayıcılık	43	6.33	1.53

Tablo 4 incelendiğinde Muay Thai antrenörlerinin antrenör-sporcu ilişkisi alt boyutları olan yakınlık ($\bar{X}=6.26$, $Ss=1.56$), bağlılık ($\bar{X}=5.95$, $Ss=1.58$) ve tamamlayıcılık ($\bar{X}=6.33$, $Ss=1.53$) düzeylerinin yüksek olduğu belirlenmiştir. Bulgular Muay Thai antrenörlerinin sporcularını kendine yakın, sporculara bağlı ve sporcularıyla birbirlerini tamamladıklarını göstermektedir.

Tartışma ve Sonuç

Bu çalışmada Muay Thai sporu ile ilgilenen antrenörlerin ve sporcuların birbiri arasındaki ilişkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışma bulgularına göre Muay Thai sporcularının ve antrenörlerinin Muay Thai antrenman ortamında ilişkilerinin yüksek olduğu belirlenmiştir. Cinsiyet değişkenine göre ise antrenör-sporcu ilişkisi alt boyutlarında anlamlı farklılık belirlenmemiştir.

Antrenör-sporcu ilişkisini inceleyen çalışmalarda cinsiyet önemli bir değişken olarak ön plana çıkmaktadır (Molinero, Salguero, Tuero, Alvarez & Márquez, 2006; Ramazanoğlu, 2018). Alan yazında çalışmamız bulgularına benzer çalışmalar yer almaktadır (Karademir ve Türkçapar, 2016; Savcı ve Abakay, 2017; Selağzı ve Çepikkurt, 2015). Selağzı ve Çepikkurt, (2015), üniversite öğrencileri üzerine yaptığı çalışmasına 75 sporcu katılmıştır. Çalışma bulgularına göre cinsiyet değişkeninin antrenör-sporcu ilişkisine etkisinin olmadığı belirlenmiştir. Antrenör-sporcu ilişkisini etkileyen faktörleri incelemek amacıyla yapılan bir çalışmaya 207 erkek, 171 kadın, toplam 378 sporcu dâhil olmuştur. Çalışma bulgularına göre cinsiyet değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı fark belirlenmemiştir (Çoban, 2019).

Alan yazın incelendiğinde çalışma bulgularımız ile farklılık gösteren çalışmalar görülmektedir. Yakın zamanda Merdan ve Aşçı (2021) tarafından gerçekleştirilen çalışmaya 352 sporcu katılmıştır. Adolesan sporcular üzerine yapılan bu çalışmada optimal performans duygu durumu, zihinsel dayanıklılık, takım sargınlığı ve antrenör sporcu ilişkisinin yordayıcısı olarak mizah tarzı incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışma bulgularına göre cinsiyet değişkeni antrenör-sporcu ilişkisini pozitif anlamda etkilemektedir. Keskin ve arkadaşları (2018) yaptıkları çalışmada lise spor takımlarında spor yapan öğrenci ve antrenörlerin antrenör-sporcu ilişkisinin incelenmesi amaçlamışlardır. Çalışma bulguları incelendiğinde cinsiyet değişkenine göre antrenör-sporcu ilişkisinde istatistiksel olarak anlamlı fark belirlenmiştir. Ramazanoğlu (2018) tarafından yapılan çalışmada farklı değişkenler açısından antrenör sporcu ilişkisi incelenmiştir. Çalışmaya 95 sporcu katılmış ve bulgular cinsiyet değişkenine göre antrenör-sporcu ilişkisinde istatistiksel olarak anlamlı fark olduğunu göstermiştir. Yücel (2010) güreş sporcuları üzerine yapmış olduğu çalışmaya 232 sporcu katılmıştır. Bulgular incelendiğinde güreş sporcularında cinsiyet değişkenine göre antrenör-sporcu ilişkisinde anlamlı fark görülmüştür. Çalışmamız bulguları ile alan yazındaki çalışmalarda elde edilen bulgular arasındaki farklılığın nedenleri olarak örneklem gruplarının özellikleri, kullanılan ölçek farklılıkları ve farklı spor dallarının özellikleri gösterilebilir

Muay Thai sporunda antrenör ve sporcu arasındaki ilişki düzeyi çalışmamızda oldukça yüksek bulunmuştur. Benzer bulgulara sahip araştırmalar alan yazında yer almaktadır (Güllü, 2018; Keskin vd., 2018; Savcı ve Abakay, 2017; Tolukan ve Akyel, 2019). Keskin ve arkadaşları (2018) yaptıkları çalışmada lise spor takımlarında spor yapan öğrenci ve antrenörlerin antrenör-sporcu ilişkisini incelemişlerdir. Antrenör-sporcu ilişkisi alt boyut ortalamalarının yüksek olduğu belirlenmiştir. Üniversitede öğrenimlerine devam eden 227 sporcu öğrenciler üzerine yapılan bir diğer çalışmada antrenör-sporcu ilişkisi alt boyut değerleri yüksek bulunmuştur (Güllü, 2018). Savcı ve Abakay (2017), bireysel ve takım sporlarında spor yapan 767 aktif sporcunun antrenör-sporcu ilişkisini incelemiş ve antrenör-sporcu ilişkisinin yüksek olduğunu belirlemişlerdir. Futbolcuların antrenör-sporcu ilişkilerini incelemek amacıyla yapılan bir çalışmaya 112 aktif sporcu katılmıştır. Bulgular incelendiğinde antrenör-sporcu ilişki ölçeği alt boyutları ortalamaları yüksek düzeyde olduğu tespit edilmiştir (Tolukan ve Akyel, 2019). Çoban (2019), antrenör-sporcu ilişkisini etkileyen faktörlerini incelediği çalışmasında, antrenör-sporcu ilişki alt boyut ortalamalarının yüksek olduğunu belirlemiştir.

Bu çalışma sonucunda Muay Thai sporcularının antrenörlerine karşı güven ve saygının yüksek düzeyde olduğu belirlenmiştir. Sporcuların antrenörlerinden herhangi bir karşılık beklemeden yüksek düzeyde antrenörlerine bağlı oldukları görülmüştür. Muay Thai sporcularının sorumluluk alma ve antrenörlere arkadaşça yaklaşma düzeylerinin yüksek olduğu belirlenmiştir.

Antrenörlerin sporcularına karşı güven ve saygısının sporcu bulgularında olduğu gibi yüksek düzeyde olduğu görülmüştür. Antrenörlerin sporcularından herhangi bir karşılık beklemeden yüksek düzeyde bağ kurdukları belirlenmiştir. Antrenörlerin sorumluluk alma ve sporcularına arkadaşça yaklaşma düzeylerinin de yüksek olduğu görülmüştür.

Muay Thai sporunda antrenör ve sporcuların cinsiyet değişkenine göre antrenör-sporcu ilişkisinde anlamlı farklılık gözlemlenmemiştir. Hem kadın hem de erkek katılımcıların antrenör-sporcu ilişki düzeylerinin birbirine yakın olduğu tespit edilmiştir.

Etik Kurul İzni ile İlgili Bilgiler

Kurul Adı: Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kurulu.

Tarih:21/03/2022

Sayı/Karar No: 02/2022-32

Araştırmacıların Katkı Oranı Beyanı:

Araştırma Dizaynı: ÖT, MÇ, NK. İstatiksel analiz: MÇ. Makalenin Hazırlanması ÖT, MÇ, NK. Verilerin Toplanması: ÖT

Çıkar Çatışması:

Çalışma kapsamında herhangi bir kişisel ve finansal çıkar çatışması bulunmamaktadır

Kaynaklar

- Adie, J. W., & Jowett, S. (2010). Meta-perceptions of the coach–athlete relationship, achievement goals, and intrinsic motivation among sport participants. *Journal of Applied Social Psychology, 40(11)*, 2750-2773.
- Altıntaş, A., Çetinkalp, Z., & Aşçı, H. (2012). Antrenör-sporcu ilişkisinin değerlendirilmesi: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Spor Bilimleri Dergisi, 23(3)*, 119-128.
- Aypay, A. (2015). Araştırma yöntemleri desen ve analiz. Anı Yayıncılık, Ankara.
- Conroy, D.E., & Coatsworth, J.D. (2004). The effects of coach training on fear of failure in youth swimmers: A latent growth curve analysis from a randomized, controlled trial. *Journal of Applied Developmental Psychology, 25(2)*, 193-214.
- Çoban, M. S. (2019). Antrenör-sporcu ilişkisini etkileyen faktörler (Türkiye hentbol 1. lig örneği) (Master's thesis, İstanbul Gelişim Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü).
- Dökmen, Ü. (2006). Evrenle uyumlaşma sürecinde var olmak gelişmek uzlaşmak. İstanbul, Türkiye: Sistem Yayıncılık
- Gartland, S., Malik, M. H. A., & Lovell, M. E. (2001). Injury and injury rates in Muay Thai kick boxing. *British journal of sports medicine, 35(5)*, 308-313.
- Güllü, S. (2018). Sporcuların antrenör-sporcu ilişkisi ile sportmenlik yönelimleri üzerine bir araştırma. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 16(4)*, 190-204.
- Jowett, S., & Cockerill, I. (2002). Incompatibility in the coach - athlete relationship. In: Cockerill I (Eds.). *Solutions in Sport Psychology* (pp.16-31).
- Jowett, S., & Ntoumanis, N. (2004). The Coach-Athlete Relationship Questionnaire (CART –Q): Development and initial validation. *Scandinavian Journal of Medicine and Science in Sports, 14(4)*, 245–257.
- Jowett, S., & Meek, G.A. (2000). The coach-athlete relationship in married couples: An exploratory content analysis. *The Sport Psychologist, 14(2)*, 157-175.
- Karademir, T., & Türkçapar, Ü. (2016). Bireysel ve takım sporcularında iletişim becerilerinin incelenmesi. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 18(4)*, 67-80.
- Keskin, A., Özdemir, A., Tunç, A. A., & Devrilmez, E. (2018). Lise Spor Takımlarında Antrenör-Sporcu İlişkisinin İncelenmesi. *Sportive, 1(1)*, 1-11.
- Mageau, G.A., & Vallerand, R. J. (2003). The coach–athlete relationship: A motivational model. *Journal of Sports Science, 21(11)*, 883-904.
- Merdan, H. E., & Aşçı, F. H. (2021). Optimal Performans Duygu Durumu, Zihinsel Dayanıklılık, Takım Sarginlığı ve Antrenör Sporcu İlişkisinin Yordayıcısı Olarak Mizah Tarzı: Adolesan Sporcular Üzerine Çalışma. *Spor Bilimleri Dergisi, 32(1)*, 20-37.
- Mutlu, E. (1994). İletişim Sözlüğü. Ankara: Ark Yayınevi.
- Molinero, O., Salguero, A., Tuero, C., Alvarez, E., & Márquez, S. (2006). Dropout reasons in young spanish athletes: Relationship to gender, type of sport and level of competition. *Journal of Sport Behavior, 29(3)*, 255-269.

- Selağzı, S., & Çepikkurt, F. (2015). Antrenör ve Sporcu İletişim Düzeylerinin Belirlenmesi. CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 9(1), 11-18
- Ramazanoglu, F. (2018). Investigation of relationship between coach and athlete in terms of different variables. Universal Journal of Educational Research, 6(7), 1431-1436.
- Savcı, D.Ü., & Abakay, U. (2017). Examination of trainer communication skills perceived by athletes according to sport fields. European journal of education studies, 11(3), 581-591.
- Özşaker, M., Sarı, İ., & Omrak, H. (2016). The importance of the quality of coach-athlete relationship for athletes' motivation Antrenör sporcu ilişkisinin sporcuların güdülenmesi için önemi. Journal of Human Sciences, 13(2), 3122-3129.
- Tolukan, E., & Akyel, Y. (2019). Futbolda antrenör-sporcu ilişkisi ve sürekli sportif kendine güven üzerine bir araştırma. SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 17(1), 103-112.
- Vaseenon, T., Intharasompan, P., Wattanarojanapom, T., Theeraamphon, N., Auephanviriyakul, S., & Phisitkul, P. (2015). Foot and ankle problems in Muay Thai kickboxers. J Med Assoc Thai, 98(1), 65-70.